Eduskunnan lakivaliokunta

viite: HE 147/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto

1 Aiempi valmistelu

Poliisihallitus on 27.8.2021 antanut oman lausuntonsa oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Hallituksen esitystä on tarkennettu lausuntokierroksen myötä.

2 Lausunto

Poliisiin asia vaikuttaa sekä direktiivin mukaisten sisäisten että ulkoisten ilmoitusten osalta. Poliisihallitus pitää hallituksen esitykseen tehtyjä tarkennuksia kannatettavina.

Hallituksen esityksessä rakennetta on kuvattu seuraavalla tavalla:

> Esityksen mukaan keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana toimisi oikeuskanslerinvirasto.
>
> Kaikki ulkoinen ilmoittaminen tapahtuisi oikeuskanslerinvirastolle, ja sieltä ilmoitus siirrettäisiin ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi ja mahdollisia jatkotoimia varten aina kulloinkin kyseessä olevan hallinnon tai lainsäädäntöalan toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka toimivalta perustuu olemassa olevaan lainsäädäntöön.

Poliisihallituksen on laadittava lainsäädännön toteuttamiseksi toimintapa ja ohjaus oikeuskanslerin viraston kautta tulevien direktiivien mukaisten ilmoitusten käsittelylle ja näihin liittyvien erityisten velvollisuuksien täyttämiseksi esitutkintavelvollisuuden lisäksi.

Poliisin taloudellisiin vaikutuksiin sääntely vaikuttaa niin, että poliisi tarvitsee henkilötyövuosia saapuvien ilmoitusten käsittelyä varten. Poliisi on aiemmin valmistelussa arvioinut, että poliisin lisäresurssointivaade olisi 5 htv (saapuvien rikosasioiden käsittelijä) eli 300 000€ perustuen valmistelun arviointiin saapuvien asioiden määrästä. Mikäli oikeuskanslerinvirastossa

tehdään esikäsittelyä saapuvien ilmoitusten osalta, poliisi katsoo, että henkilötyövuosien määrä voisi olla pienempi, mutta mikäli ilmoitukset siirretään poliisille seulomatta niitä, katsoo poliisi arvionsa edelleen realistiseksi.

Poliisi huomioi rikostutkintatehtävänsä mukaisesti henkilöstötarpeen osalta sen, että poliisin on rakennettava toimintatapa, jossa yksi taho ottaa vastaan Oikeuskanslerinvirastolta saapuvat ilmoitukset, jonka jälkeen saapunut ilmoitus poliisin sisällä jaetaan ilmoituksen luonteen mukaisesti joko Keskusrikospoliisille tai paikallispoliisiin tutkittavaksi, ellei oikeuskanslerinvirasto pysty jakamaan tehtävää suoraan poliisin tehtäväjaon mukaisesti.

Ilmoituksien sisältö ja sen kautta asian vaativuus määrittävät täysin sen, minkä verran poliisilla menee työaikaa asioiden esitutkinnan suorittamiseen. Poliisihallitus ei näe, että ilmoituksia varten tarvitsisi perustaa erillistä tahoa poliisin sisään asioiden käsittelyä varten vaan asioiden käsittely tapahtuisi asian substanssiosaamisen mukaisesti poliisin eri tutkintaryhmien sisällä.

Henkilöstömäärän arvioinnissa asiaan vaikuttaa myös poliisin tämän hetkinen tila rikostutkinnan ruuhkautumisessa. Poliisi on kuitenkin direktiivin mukaisten valvontatehtävien osalta ensisijainen valvontaviranomainen rikosvastuun toteuttamisessa.

poliisitarkastaja Anna-Riina Korteniemi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 03.10.2022 klo 11:20. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
poliisijohtaja Sanna Heikinheimo
Poliisihallituksen esikunta